

Årsrapport för det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige 2025

RA26:3

- Produktionen av mjölk i norra Sverige har ökat varje år sedan 2021. Innan dess minskade produktionen i området under många år.
- Arealerna potatis, bär och grönsaker har minskat betydligt sedan EU-inträdet.
- Produktionsformerna smågrisar och hongetter har ökat något samtidigt som slaktgrisproduktionen minskat. Antalet värphöns varierar mycket mellan enskilda år och ökade med 65 procent 2025.

Detta är underlaget till den årliga rapporten om nationellt stöd till jordbruket i norra Sverige som regeringen ska lämna till kommissionen.

Den årliga rapporten är en kortfattad uppföljning. Vart femte år publiceras en mer omfattande rapport som innehåller mer analys och den senaste publicerades 2023. Mer om jordbruket i norra Sverige finns att läsa i Jordbruksverkets rapport "Förutsättningar för stärkt lönsamhet och konkurrenskraft för livsmedelsproduktion i norra Sverige" (RA26:5).

I föreliggande rapport redovisas hur mycket stöd som Jordbruksverket betalade ut för de olika produktionsformerna under 2021–2025 med fokus på 2025.

Den största delen av det nationella stödet lämnas för produktion och transport av mjölk. Dessutom lämnas nationellt stöd för produktion av slaktgrisar, smågrisar, getter, ägg, potatis, bär och grönsaker.

Författare: Maria Johansson

Omslagsfoto: Eva Pettersson, Maria Johansson

Sammanfattning

Sverige ger nationellt stöd till de områden i norra Sverige som har sämre förutsättningar att bedriva jordbruk jämfört med övriga landet. Dessa regioner har ett kärvarare klimat och längre transportavstånd. Syftet med det nationella stödet är att bidra till att jämna ut de inkomstskillnader som uppstår på grund av dessa skilda förutsättningar. Den här rapporten redovisar det nationella stödets utveckling 2021–2025 med fokus på 2025.

Mjolkproduktion

Den övervägande delen av det nationella stödet går till mjolkproduktion. Produktionen av mjölk i norra Sverige har ökat varje år sedan år 2021 och med 2,5 procent 2025. Innan dess, minskade den under många år.

Slaktgrisar, getter, smågrisar, ägg, potatis, bär och grönsaker

För de övriga produktionsformerna inom nationella stödet kan nämnas att antalet slaktgrisar har minskat sedan 2021. För äggproduktionen observeras stora variationer under de senaste fem åren, vilket beror på att antalet verksamma äggföretag är lågt. Antalet insatta värphönor i produktion ökade med nästan 65 procent 2025. För potatis, bär och grönsaker har arealerna minskat under de senaste fem åren och var 15 – 20 procent mindre än 2021 och uppgick därmed till ungefär en tredjedel respektive hälften av arealerna vid EU-inträdet. Produktionsformerna smågrisar och hongetter uppvisar något ökande antal jämfört med föregående år.

Nationella stödet totalt

Under andra halvåret 2022 förstärktes det nationella stödet med tillfälligt höjda belopp för produktion av mjölk, slaktgris, smågris och ägg samt transport av mjölk. Förstärkningen gjordes på grund av kraftigt ökade priser på insatsvaror som exempelvis mineralgödsel och el. Det förstärkta beloppet för produktion av ägg omfattade även 2023. Beloppen betalades ut med viss eftersläpning, under de tre åren 2022 till och med 2024 och uppgick till totalt 47,57 miljoner kronor. Under 2025 betalades ut 416,04 miljoner kronor, vilket var 1,6 procent mer än 2024.

Summary

This is the annual report on the long-term national aid scheme for agriculture in the northern regions of Sweden (Nordic aid scheme) which is submitted to the European Commission.

The report accounts for the amount of aid that has been granted for the different types of production during 2021–2025, focused on 2025.

The major part of the Nordic aid scheme is granted for the production and transportation of cow's milk. Additionally the aid is granted for the production of pigs for slaughter, piglets (sows), she goats, laying hens (eggs), potatoes, berries and vegetables.

Innehållsförteckning

1. Inledning	6
1.1. Syfte med det nationella stödet.....	6
1.2. Geografisk avgränsning för nationella stödet	7
1.3. Gemensamma förutsättningar för jordbruk i norra Sverige	7
1.4. Stödets finansiering.....	8
1.5. Kriterier för differentiering av stödbelopp.....	9
2. Nationella stödets utfall 2025	10
2.1. Mjolksektorn	10
2.2. Get, gris och ägg.....	13
2.3. Bär- och grönsaksproduktion	15
2.4. Potatisproduktion	15
2.5. Förstärkning av stödet under år 2022 och 2023	15
2.6. Övrigt utbetalt stöd till området.....	16
3. Bilagor.....	17
Publikationer inom samma område	40

1. Inledning

Enligt artikel 142 i Sveriges anslutningsfördrag till EU har Sverige rätt att betala ut ett långsiktigt nationellt stöd (bilaga 1) till lantbruk i norra Sverige för att säkerställa produktion av jordbruksvaror.¹ Alltsedan vår anslutning till EU har Sverige betalat ut nationellt stöd till områden med vissa försvårande förhållanden, som till exempel kort odlingssäsong, kärvare klimat och långa avstånd. På grund av dessa förhållanden är förutsättningarna för lönsamhet sämre för lantbruk inom stödområdena än för lantbruk inom andra områden.

Nationellt stöd lämnas för produktion av komjölk, hongetter, slaktgrisar, smågrisar, ägg, potatis, bär och grönsaker. Dessutom lämnas stöd för transport av komjölk mellan produktionsplats och uppsamlingscentrum eller platsen för första bearbetning.

Stödet finansieras helt av den svenska staten, och regleras i den svenska förordningen (1996:93) om nationellt stöd till jordbruket i norra Sverige samt i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2006:37) om nationellt stöd till jordbruket i norra Sverige.

Stöd lämnas för produktion av följande:

- Mjök - antal kg
- Transport av mjök - antal kg
- Slaktgrisar - antal djur
- Smågrisar - antal suggor
- Getter - antal getter av honkön
- Ägg - antal insatta värphönor
- Potatis, bär och grönsaker - antal hektar.

Den här rapporten utgör underlag för Sveriges rapportering till EU-kommissionen av det nationella stödet. Rapporten innehåller uppgifter om stödgrundande kvantiteter och utbetalade belopp såväl totalt som uppdelat på produktionsformer i stödområdena.

1.1. Syfte med det nationella stödet

Syftet med nationella stödet är att bidra till att lantbruket i norra Sverige finns kvar. Det nationella stödet ska bidra till att jämna ut de inkomstskillnader som uppstår mellan norra Sverige och övriga Sverige på grund av de sämre produktionsförutsättningarna som råder i norra Sverige.

¹ Akt om villkoren för Konungariket Norges, Republiken Österrikes, Republiken Finlands och Konungariket Sveriges anslutning till de fördrag som ligger till grund för Europeiska unionen och om anpassning av fördragen (EGT C 241, 29.8.1994, s. 21).

Det nationella stödet till lantbruket i norra Sverige lämnas framförallt för att

- bevara traditionell jordbruksproduktion särskilt lämpad för klimatförhållandena i stödområdet,
- förbättra strukturen för produktion samt omsättning och förädling av jordbruksprodukter,
- underlätta avsättningen av jordbruksprodukter, samt
- säkerställa att miljön och naturvärden skyddas och bevaras.

1.2. Geografisk avgränsning för nationella stödet

De faktorer som styr avgränsningen av stödområdet är:

- Befolkningstäthet; i stödområdet bor det högst 10 personer/km².
- Jordbruksarealens andel av den totala arealen; i stödområdet utgör jordbruksarealen mindre än 10 procent av den totala arealen.
- Andelen jordbruksmark som utnyttjas för livsmedelsproduktion; i stödområdet är den mindre än 20 procent av jordbruksmarken.

Området där det nationella stödet går att söka ligger huvudsakligen norr om den 62:a breddgraden, med några närliggande områden söder om denna med liknande klimatförhållanden. I området där det nationella stödet går att söka ingår därmed följande län: Norrbotten, Västerbotten, Jämtland, Västernorrland samt delar av Gävleborg, Dalarna och Värmland.

Området för det nationella stödet är indelat i fem stödområden ([figur 1, bilaga 3](#)). Avsikten med dessa är att bättre spegla områdenas olika odlingsförutsättningar. Stödområde 1 har sämst produktionsförutsättningar medan stödområde 5 har de mest gynnsamma produktionsförutsättningarna inom det nationella stödet. Den modell som har använts för att klassificera stödområdena bygger på insamlade data om temperaturer för vegetationsperioden, det vill säga den period under året då det är tillräckligt varmt och fuktigt för att växterna ska växa.

1.3. Gemensamma förutsättningar för jordbruk i norra Sverige

Förutsättningarna för jordbruksproduktionen i norra Sverige skiljer sig från de som gäller för produktionen i södra Sverige. Nedan belyser vi de sämre förutsättningarna för respektive typ av produktion och generellt.

1.3.1. Djurproduktion

Djurhållare i norra Sverige har sämre förutsättningar för att odla foder, dels på grund av kortare odlingsssäsong, dels på grund av svårigheten att odla tillräckligt med spannmål till foder.

Den kortare odlingsssäsongen gör att man sällan kan ta mer än två vallskördar per år i norra Sverige vilket kan jämföras med att det i södra Sverige är vanligt att kunna ta tre eller till

och med fyra eller fem skördar av vall per år. För att uppväga detta behövs större arealer för att producera samma mängd vallfoder som en odlare i södra Sverige. Behovet av större arealer i kombination med en mer spridd struktur i typ av ägande leder till längre och därmed dyrare transporter av skördar jämfört med i övriga Sverige.

Eftersom det är sämre produktionsförutsättningar blir det svårare att odla tillräckligt med foderspannmål. Kompletterande foderinköp behöver därför göras. Det leder i sin tur till högre foderkostnader.

1.3.2. Växtodling

Den kortare odlingssäsongen och det kärvarare vinterklimatet i norra Sverige begränsar vilka arter av bär och grönsaker som går att odla. Även odling av vall och spannmål begränsas till sorter som är lämpliga att odla i det kärvarare klimatet.

1.3.3. Avstånd

De längre avstånden som präglar norra Sverige innebär ofta att det är långt mellan åkrar och brukningscentra, att det är långt till grannar vilket till exempel leder till sämre möjligheter till extra arbetskraft, och att det är långt till reservdelar och andra förnödenheter. De längre avstånden minskar även möjligheten till maskinsamverkan och erfarenhetsutbyte med andra lantbrukare. Dessutom är det längre till mejerier, slakterier och eventuella andra köpare såsom butiker och restauranger. De längre avstånden leder till högre transportkostnader för insatsvaror och produkter. Ett av syftena med det nationella stödet är att det till viss del ska kompensera för dessa högre kostnader.

1.4. Stödets finansiering

Enligt kommissionens beslut (EU) 2022/2460² av den 13 december 2022 får Sverige besluta om vilken stödnivå som ska gälla inom respektive stödområde. Stödet får dock inte leda till att produktionen i stödområdena stiger i förhållande till den produktion som fanns under en referensperiod innan Sverige anslöts till EU. Kommissionsbeslutet innebär att referensperioden är 1993 för alla produktionsformer. För åren 2018–2022 var den totala referensstödsnivån 422,92 miljoner kronor per år varav 395,90 miljoner kronor avsåg stöd till produktion av komjölk och transportstöd för mjölk. Från och med 2023 höjdes den sammanlagda referensnivån till 473,75 miljoner kronor per år varav 443,44 miljoner kronor avser stöd till produktion och transport av komjölk. Nivåerna redovisas i [tabell A](#).

² Kommissionens beslut (EU) 2022/2460 av den 13 december 2022 om systemet för långsiktigt stöd på nationell nivå till jordbruket i de nordliga områdena i Sverige.

Tabell A. Årliga referensnivåer från och med 2018.

Produktionsformer	Referensnivå 2018–2022* (milj. Kr)	Referensnivå 2023–2028** (milj. Kr)	Produktionsfaktorer/ produktionsmängd
Komjök och transportstöd för mjök	395,90	443,44	450 000 000 kg
Hongetter, slaktgrisar, suggor och värphöns			17 000 djurenheter***
Bär, grönsaker och potatis			3 660 hektar
Sammanlagd referensnivå	422,92	473,75	

Källa: * Kommissionens beslut (EU) 2018/479 av den 20 mars 2018 om systemet för långsiktigt stöd på nationell nivå till jordbruket i de nordliga områdena i Sverige.

** Kommissionens beslut (EU) 2022/2460 av den 13 december 2022 om systemet för långsiktigt stöd på nationell nivå till jordbruket i de nordliga områdena i Sverige.

*** Djurantalet omräknas till djurenheter där en värphöna motsvarar 0,01 djurenheter (DE), en sugga 0,33 DE, en slaktgris 0,10 DE och en honget 0,20 DE. Koefficienten för omräkning av djurenheter för hongetter höjdes från 0,15 till 0,20 2023-01-01.

1.5. Kriterier för differentiering av stödbelopp

När landsbygdsprogrammet 2014–2020 skulle införas gjordes kompensationsstödet om för att stämma överens med de nya EU-förordningarna inom den gemensamma jordbrukspolitiken. Förändringarna i kompensationsstödet har varit grundläggande för stödområdesindelningen och stödnivåerna inom det nationella stödet. Huvudprincipen har varit att den sammanlagda stödgivningen i dessa båda stödformer ska utgå från storleken på den produktionsunderlägsenhet som orsakas av de sämre produktionsförutsättningarna inom området för det nationella stödet.

Företag som bedriver mjölkproduktion inom stödområde 2–5 kan sedan år 2016 även tillhöra något av tilläggsområdena 1–6 (figur 2, bilaga 3). De mjölkföretag som tillhör ett tilläggsområde får en annan ersättningsnivå än övriga företag inom samma stödområde. Tilläggsområdena kallades övergångsområden fram till hösten 2021.

2. Nationella stödets utfall 2025

I detta kapitel beskrivs utvecklingen av produktionsformerna för vilka nationellt stöd har betalats ut under 2025. Även förstärkningen av stödet som avsåg produktion av mjölk, ägg, slaktgris, smågris och transportstöd för mjölk under juli-december 2022 och produktion av ägg 2023 redovisas här.

Stödnivåerna redovisas i [tabell 1–4](#) i [bilaga 4](#). I samma bilaga redovisas hur mycket som har producerats och hur mycket stöd som har betalats ut under de fem åren 2021–2025 ([tabell 5–27](#) och [30](#)).

I [tabell 28](#) och [29](#) i [bilaga 4](#) redovisas avvikelser vid kontroll för de produktionsformer som handläggs av länsstyrelsen. Det finns inga överbetalningar eller återkrav att redovisa eftersom eventuella avdrag för konstaterade avvikelser görs innan stödet betalas ut. Detta gäller samtliga produktionsgrenar som får stöd. Det finns ingen tabell för avvikelser på mjölkproduktion då stödet till mjölk betalas ut baserat på rapporter direkt från mejerier om invägd mängd mjölk. Det sker ingen avvikelshantering då stödet baseras på den inrapporterade mängden produktion.

De värden som presenteras för de olika produktionsinriktningarna hämtades ur stödsystemens datalager vid olika tillfällen. Värden för mjölk samt transporter av mjölk liksom värden för slaktgrisar, smågrisar, hongetter, ägg, potatis, bär och grönsaker hämtades den 30 januari 2026.

Uppgifter om kompensationsstöd hämtades den 2 februari 2026 liksom de om ersättning för kadavertransport. Uppgifterna om avvikelser hämtades den 3 februari 2026.

Uppgifterna om mjölk, transportstödet för mjölk, slaktgrisar och ägg avser utbetalningsår vilket i praktiken är identiskt med kalenderår. Uppgifterna om bär och grönsaker, potatis, hongetter och smågrisar avser beslutsår. Beslutsår ligger nära men är inte helt identiskt med utbetalningsår. En övergång från stödår till utbetalningsår respektive beslutsår gör att uppgifterna i denna rapport inte är fullt jämförbara med Jordbruksverkets rapporter från åren före 2021. Periodiseringen innebär ett närmande till Jordbruksverkets resultatredovisning.

2.1. Mjolksektorn

Inom mjölksektorn ges stöd för komjölksproduktion, dels som ett produktionskopplat stöd för hur många kilo komjolk företaget producerar, dels som ett transportstöd för hämtad mängd komjolk.

2.1.1. Mjolkproduktion

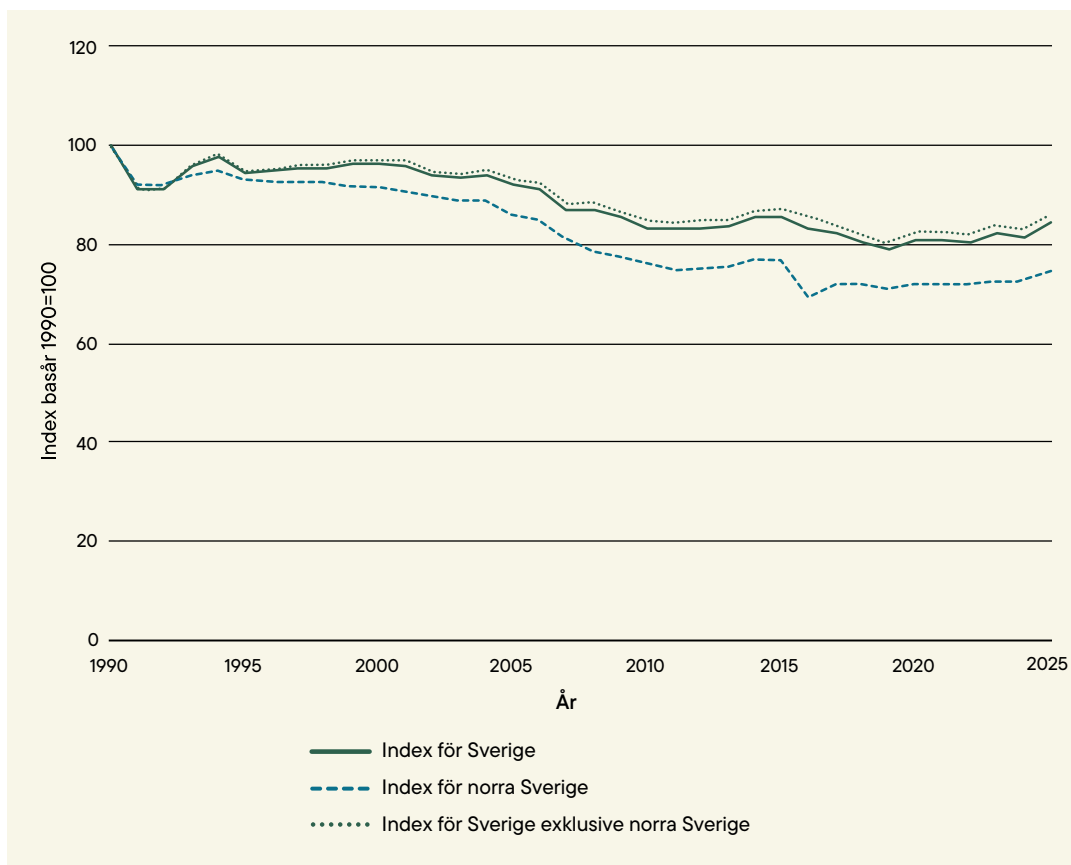
Det nationella stödet kompenserar mjölkproducenterna för de sämre produktionsförhållandena och de längre transportavstånden, vilket är två faktorer som påverkar lönsamheten negativt. Under 2025 betalades 376,26 miljoner kronor för produktion av mjölk vilket är 2 procent mer än 2024 ([bilaga 4](#), [tabell 6](#) och [tabell 13](#)).

Produktionen av mjölk har ökat i området som erhåller nationellt stöd för mjölkproduktion alltsedan 2021, men varierar för respektive stödområde. De producerade kvantiteterna har minskat i stödområdena 1 och 2, varit oförändrade i stödområde 3 och ökat i stödområdena 4 och 5. Den producerade mängden, 381 019 ton var drygt 9 000 ton, vilket motsvarar 2,5 procent, mer än 2024 ([bilaga 4](#), [tabell 5](#) och [tabell 12](#)). Drygt 60 procent av produktionsökningen var i stödområde 5.

Produktion av mjölk var en av de produktionsformer som hade tillfällig förstärkning (25 procent per kilo) för produktion av mjölk under andra halvåret av 2022 ([bilaga 4](#), [tabell 2](#) och [tabell 4](#)).

Stödområde 1–5, det vill säga hela det geografiska område som omfattas av det nationella stödet, stod för 13,1 procent av Sveriges totala mjölkproduktion 2025, att jämföra med 14,6 procent 1993.

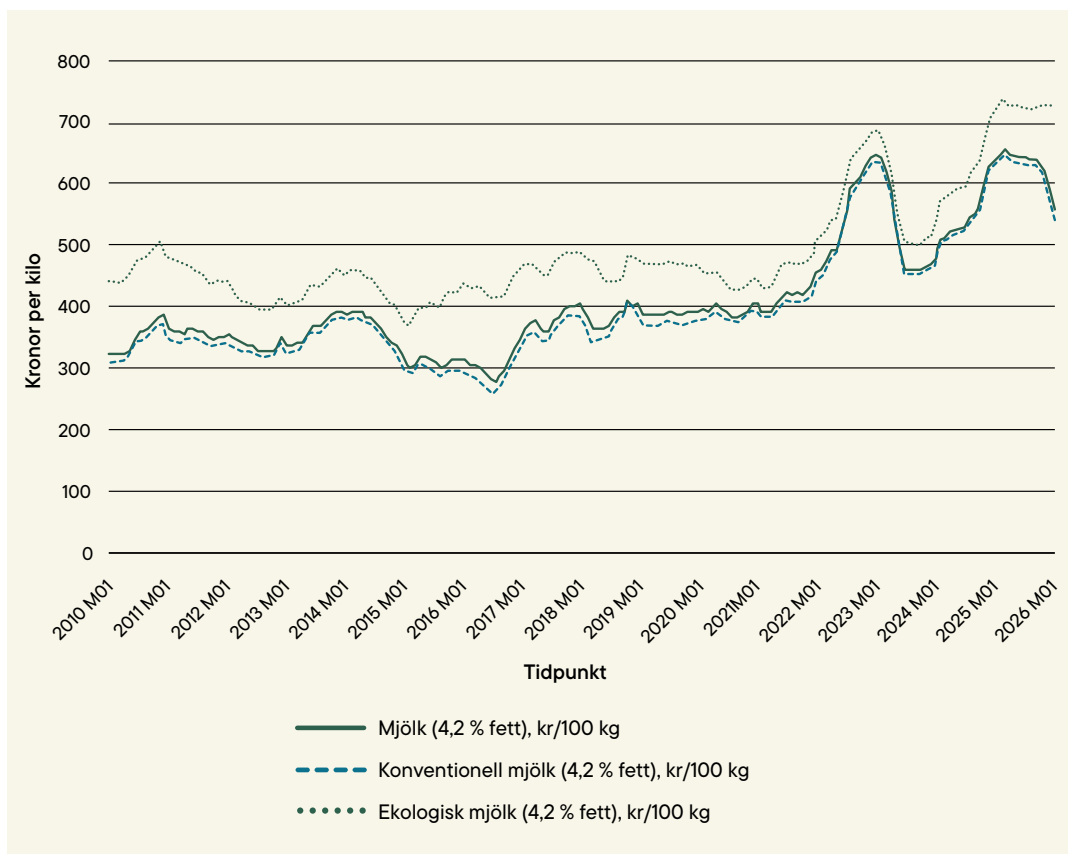
[Figur 1](#) visar att produktionen av mjölk i norra Sverige har planat ut och börjat öka något från och med 2018 efter att ha minskat under många år. Minskningen i norra Sverige har skett i snabbare takt än i övriga delar av landet sedan 1995 med undantag för några få år. Sammantaget för perioden 1990–2025 har mjölkinkvägningen blivit 25 procent lägre i norra Sverige och 14 procent lägre i övriga delar av landet. Produktionen av mjölk inom stödområdet ökade med 2,5 procent mellan de senaste två åren, samtidigt som den ökade med 3,6 procent i landet som helhet ([bilaga 4](#), [tabell 12](#)). [Figur 1](#) visar produktionen av mjölk indexerad med basår 1990=100. Den streckade blå linjen visar index för produktionen av mjölk i norra Sverige och den prickade linjen visar index för produktionen för Sverige exklusive norra Sverige. Den heldragna gröna linjen visar index för produktion av mjölk i Sverige.

Figur 1. Mjölkinvägning under åren 1990–2025 index, basår 1990=100.

År 2024 inleddes med en prisnivå på 5,15 kronor per kilo mjölk, varefter priset höjdes för varje månad till högstanivån 6,59 kronor per kilo i februari månad 2025. Här följde några månader med en stabil nivå kring 6,40 kronor per kilo till och med september. Under hösten sjönk mjölkpriset först med 15 öre i oktober, med ytterligare 25 öre i november och slutligen med 38 öre i december till 5,60 kronor per kilo. Ekologisk mjölk har haft en oförändrad prisnivå runt 7,30 kronor per kilo hela 2025.

Prisutvecklingen framgår av [figur 2](#). Den prickade gröna linjen är ekologiskt producerad mjölk och den streckade blå linjen visar konventionellt producerad mjölk. Den heldragna gröna linjen som benämns som Mjölk (4,2 procent) står för 4,2 procent i fetthalt oavsett produktionsinriktning.

Figur 2. Mjölksprisets utveckling åren 2010 – 2025. Månadsstatistik, kronor/100 kg.

2.1.2. Transportstödet kompenserar för de långa avstånden

Stödets syfte är att kompensera för kostnader som uppstår i och med att det är längre avstånd mellan gårdar och mejerier i norra Sverige jämfört med i övriga landet.

Transportstöd lämnas för den mjölmängd som företagen har levererat till mejerierna. Under 2025 betalades 14,46 miljoner kronor till mejerierna för 380 818 ton levererad mjök (bilaga 4, tabell 14–15), vilket var drygt 10 000 ton mer än föregående år. Transportstöd för mjök var en av de stödformer som hade tillfälligt förstärkt stödnivå under andra halvåret av 2022 (ungefär 24 procent per kilo levererad mjök) (bilaga 4, tabell 2).

2.2. Get, gris och ägg

För uppfödning av get och gris samt äggproduktion ges stöd i förhållande till antalet djur som företaget håller. Det nationella stödet till norra Sverige får betalas ut för maximalt 17 000 djurenheter, (avsnitt 1.4, tabell A med tillhörande fotnot för omvandlingstal från antal hongetter, slaktgrisar, suggor respektive värphöns till djurenheter). Gränsvärdet återspeglar således summan av antalet djurenheter för slaktgrisar, suggor, värphöns och hongetter vid EU-inträdet. Antalet djurenheter var 35 % lägre i stödområdet än vid EU-inträdet

2.2.1. Getter

Antalet hongetter som gav upphov till nationellt stöd var 2 372 stycken 2025, vilket var 129 fler jämfört med närmast föregående år och var därmed nästan i nivå med antalet 2021. Under 2025 betalades 1,57 miljoner kronor för getproduktion ([bilaga 4, tabell 16–17](#)).

2.2.2. Slaktgrisar

En svårighet för slaktgrisproducenter i norra Sverige är att det endast finns ett fåtal slakterier. Detta i kombination med långa avstånd minskar producenternas möjlighet att välja vilket slakteri som slaktgrisarna ska levereras till och därför har producenterna oftast sämre möjligheter att förhandla sig till bättre slaktpris.

Produktionen av slaktgrisar har minskat och minskningen är ganska jämnt fördelad mellan stödområdena alltsedan 2021.

Det förekommer ingen produktion av slaktgrisar i stödområde 1 och den förekommer inte heller i stödområde 2 från och med 2025. Antalet slaktgrisar som gav upphov till nationellt stöd var 77 985 stycken 2025, vilket var drygt 5 000 färre jämfört med närmast föregående år. Det betalades ut 14,21 miljoner kronor i stöd till slaktgrisproduktion under 2025 ([bilaga 4, tabell 18–19](#)).

Produktion av slaktgrisar är en av de produktionsformer som hade tillfällig förstärkning av stödnivån (25 procent per djur) under andra halvåret av 2022. ([bilaga 4, tabell 2](#)).

2.2.3. Smågris

Det förekommer ingen stödberättigad produktion av smågrisar i stödområde 1 och knappt heller i stödområde 2 (7 suggor). Antalet suggor som gav upphov till nationellt stöd var 2 641 stycken 2025, vilket var drygt 60 fler jämfört med närmast föregående år. År 2025 betalades det ut 2,36 miljoner kronor i nationellt stöd för smågrisproduktion ([bilaga 4, tabell 20–21](#)).

Produktion av smågrisar var en av de produktionsformer som erhöll tillfällig förstärkning av stödnivån (12 procent per sugga) under andra halvåret av 2022 ([bilaga 4, tabell 2](#)).

2.2.4. Ägg

Äggproducenter får stöd för det antal insatta värphönor som överstiger 1 000 hönor under ett kalenderår. Det är få företag som söker stödet och stora variationer i statistiken mellan åren kan förekomma beroende på när gamla hönor byts ut och nya sätts in. En annan orsak till förändringar mellan enskilda år är anläggningar som tillfälligt stängts för renovering nu åter har öppnat upp för produktion. Stödberättigad äggproduktion förekommer inte i stödområde 1 sedan flera år. Antalet värphönor var högre i stödområdena 2, 4 och 5 2025 jämfört med närmast föregående år. Under 2025 gavs stöd för 193 444 värphönor, vilket är nästan 65 procent fler jämfört med 2024.

Under 2025 betalades 2,81 miljoner kronor i nationellt stöd för äggproduktion ([bilaga 4, tabell 22–23](#)). Den tillfälliga förstärkningen av stödnivån (25 procent per värphöna) för produktion som infördes under andra halvåret av 2022 behölls hela 2023 ([bilaga 4, tabell 2–3](#)).

2.3. Bär- och grönsaksproduktion

Den korta odlingssäsongen och det hårda vinterklimatet i stödområdet begränsar dels vilka bär och grönsaker, dels vilka sorter, som går att odla. Det nationella stödet kompenserar till viss del de sämre odlingsförutsättningarna men också de längre transportererna i området jämfört med resten av landet.

Arealen bär och grönsaker som gav upphov till nationellt stöd var 300 hektar 2025, vilket var i nivå med närmast föregående år. Närmare hälften av den stödberättigade arealen fanns i stödområde 3 och 25 procent fanns i stödområde 2. I stödområde 1 finns däremot inga stödberättigade arealer sedan flera år. Arealen bär och grönsaker var därmed ungefär hälften av arealerna än vid EU-inträdet.

Under 2025 betalades 1,13 miljoner kronor i nationellt stöd för bär- och grönsaksodling ([bilaga 4, tabell 24–25](#)).

2.4. Potatisproduktion

Potatisodlingen i norra Sverige har minskat under en lång följd av år. Denna minskning avstannade 2025 då arealen ökade med 74 hektar.

Det kan i sammanhanget påpekas att det sedan flera år knappt förekommer stödberättigad potatisareal inom stödområde 1 (endast 3 hektar). Matpotatisarealen i hela stödområdet blev 20 procent mindre jämfört med 2021, samtidigt som den blev 6 procent större i resten av landet. Under 2025 betalades stöd för 1 038 hektar potatis. Arealen potatis uppgick till drygt en tredjedel i stödområdet jämfört med vid EU-inträdet.

Under 2025 betalades 3,46 miljoner kronor i nationellt stöd för potatisproduktion. ([bilaga 4, tabell 26–27](#)).

2.5. Förstärkning av stödet under år 2022 och 2023

Totalt betalades det år 2022 ut 450,38 miljoner kronor i stöd ([bilaga 4, tabell 11](#)). Det är en kraftig ökning jämfört med tidigare år. Ökningen beror på att stödet förstärktes med 50 miljoner under andra halvåret av 2022 på grund av kostnadsökningar för exempelvis elektricitet och foder.

Totalt betalades 47,57 miljoner kronor i form av förstärkt stöd se följande [tabell B](#). Det förstärkta stödet avsåg produktion andra halvåret 2022, men delar betalades ut 2023 och 2024 på grund av eftersläpning. Den förstärkta stödnivån behölls för produktion av ägg under hela 2023 ([Bilaga 4, tabell 3](#)).

Tabell B. Utbetalat stöd i form av förstärkningen som var gällande den 1 juli–31 december 2022 (MSEK).

Produkt	Utbetalat 2022	Utbetalat 2023	Utbetalt 2024	Totalt
Mjök	35,59	7,28		42,87
Transportstöd, mjök	1,36	0,28		1,64
Äggproduktion	0,05	0,63	0,13	0,81
Slaktgrisar	1,62	0,31		1,93
Smågrisar	0,29	0,03		0,32
Totalt	38,91	8,53	0,13	47,57

Källa: Jordbruksverket

De förstärkta stödnivåerna beslutades av regeringen enligt det förslag Jordbruksverket lämnade på uppdrag av Landsbygds- och infrastrukturdepartementet ([Bilaga 4, tabell 2–3](#)).

2.6. Övrigt utbetalt stöd till området

För 2025 uppgick kompensationsstödet i området till 0,65 miljarder kronor varav 0,46 miljarder kronor var nationellt finansierat ([bilaga 4, tabell 30](#)).

Den totala summan av nationellt stöd och kompensationsstöd i stödområde 1–5 beräknas 2025 till knappt 1,1 miljard kronor vilket är i nivå med 2024.

I norra Sverige finns även ett stöd för kadavertransport. Från och med 2022 används hela anslaget, 2,96 miljoner kronor. Stödnivån för transport av kadaver höjdes i samband med att Jordbruksverket tecknade nytt avtal med ett transportföretag. Anslaget behöver ses över då kostnaderna för transporter har ökat.

3. Bilagor

Bilaga 1 Svenska programmet för nationellt stöd

Redovisningskrav till kommissionen

Enligt artikel 4 i kommissionens beslut (EU) 2022/2460 ska Sverige varje år till och med år 2028 lämna upplysningar till kommissionen om genomförandet av de stöd som beviljats genom kommissionsbeslutet. Upplysningarna ska framför allt omfatta följande:

- Markering på en detaljerad karta av de kommuner i vilka stödet betalats och vid behov med andra uppgifter,
- Den totala produktionen, under rapporteringsåret, för de delregioner som är berättigade till stöd enligt kommissionens beslut, uttryckt i kvantiteter för respektive produkt som anges i bilaga II i beslutet.
- Det totala antalet produktionsfaktorer och kvantiteter, antalet stödberättigande produktionsfaktorer och mängder och antalet produktionsfaktorer och mängder som beviljats stöd per produktionssektor enligt bilaga II i kommissionens beslut med en specifikation per produkt inom varje sektor, inbegripet uppgifter om eventuella överskridanden av det högsta tillåtna årliga antalet produktionsfaktorer och mängder samt en beskrivning av de eventuella åtgärder som vidtagits för att förhindra överskridandet.
- Det totala utbetalda stödet, det totala stödbeloppet per stödkategori och produktions-typ, belopp som utbetalats till mottagarna per produktionsfaktor eller annan enhet, liksom kriterierna för differentiering av ersättningsnivåer per delregion och typer av jordbruksföretag eller på grundval av andra överväganden.
- Det använda betalningssystemet med uppgifter om eventuella förskott grundade på uppskattningar, slutbetalningar samt konstaterade överbetalningar och återvinningen av dessa.
- Stödbelopp som betalats ut enligt artikel 32 i förordning (EU) nr 1305/2013³ i de administrativa enheter som omfattas av kommissionens beslut.
- Hänvisningar till nationell lagstiftning varigenom stöd genomförs.

Före den 1 juni 2028 ska Sverige, utöver den årliga rapport som omfattar år 2027, förse kommissionen med en rapport som omfattar femårsperioden från och med den 1 januari 2023 till och med den 31 december 2027. Den rapporten ska särskilt innehålla uppgifter om:

- det totala stöd som utbetalats under femårsperioden, och dess fördelning på stödkategorier, produktions typer och delregioner,

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 av den 17 december 2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1698/2005.

- för varje stödkategori de totala produktionsmängderna per år och för femårsperioden antalet produktionsfaktorer och jordbrukarnas inkomstutveckling i de stödberättigade regionerna,
- utvecklingen inom produktionen, bearbetningen och saluföringen av jordbruksprodukter mot bakgrund av de sociala och ekonomiska förhållandena i de nordliga regionerna,
- stödets effekter på miljöskyddet och bevarandet av landsbygden,
- förslag till utveckling av stöd på grundval av de uppgifter som läggs fram i rapporten.

Bilaga 2 Stöd villkor & administration för nationella stödet

Stöd villkor

Generella villkor

Lantbrukare som söker nationellt stöd måste bruka minst tre hektar jordbruksmark totalt inom stödområdet. För att stödet ska betalas ut måste lantbrukarens totala nationella stödbelopp som utgångspunkt uppgå till minst 1 000 kronor för ansökningsåret.

För produktion och transport av mjölk lämnas stöd för producerad respektive hämtat antal kg mjölk. För slaktgrisproduktion lämnas stöd för antal djur och för smågrisproduktion lämnas stöd per sugga. För getproduktion lämnas stöd för antal getter av honkön och för äggproduktion lämnas stöd per värphöna. För potatis-, bär- och grönsaksproduktion lämnas stöd för antal hektar.

Utöver detta gäller särskilda villkor för de enskilda produktionsformerna, enligt nedan.

Produktion av komjolk

Utöver de generella villkoren för nationellt stöd måste mjölkproducenten hålla minst två mjölkkor.

Transport av mjölk

Stöd lämnas för den mängd komjolk som mejerier transporterat mellan produktionsplats och uppsamlingscentrum eller platsen för första bearbetning.

Getproduktion

Utöver de grundläggande villkoren för nationellt stöd finns också ett krav på att jordbrukaren måste hålla minst fem getter per företag och år.

Endast getter av honkön äldre än ett år, eller satta i avel, ger rätt till stöd. Getterna ska finnas hos sökande under minst 60 dagar efter det att ansökan kommer in till länsstyrelsen.

Slaktgrisproduktion

Utöver de grundläggande villkoren för nationellt stöd finns också ett krav på att slaktgrisarna ska ha vistats inom ett och samma stödområde under minst tre månader. De får däremot lämnas till slakteri som ligger i ett annat stödområde eller utanför stödområdet.

Stödet lämnas under förutsättning att köttet har godkänts vid besiktning enligt förordningen om offentlig kontroll⁴. Stöd lämnas endast till jordbruksföretag med minst 40 slaktgrisar.

4 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll).

Smågrisproduktion

Utöver de grundläggande villkoren för nationellt stöd finns också krav på att jordbruksföretaget håller minst två suggor. För att berättiga till stöd ska suggorna dessutom hållas av den sökande under minst 60 dagar räknat från den dag ansökan kommer in.

Äggproduktion

Utöver de grundläggande villkoren för nationellt stöd finns krav på att värphönorna är högst 25 veckor gamla när de sätts in i produktion. Stödet lämnas endast en gång per värphöna. Dessutom lämnas stöd endast för det antal värphönor som under ett kalenderår överstiger 1 000 stycken.

Bär- och grönsaksproduktion

Utöver de grundläggande villkoren för nationellt stöd finns krav på att jordbrukaren odlar bär och grönsaker på minst 0,3 hektar och att varje enskilt skifte inte är mindre än 0,1 hektar. Stöd lämnas för odling av alla slags bär och grönsaker som odlas enligt lokalt erkända normer.

Potatisproduktion

Utöver de grundläggande villkoren för nationellt stöd finns krav på att jordbrukaren odlar potatis på minst 0,5 hektar och att varje enskilt skifte inte är mindre än 0,1 hektar. Stödbelopp som är under 500 kronor för ansökningsåret betalas inte ut.

Ansökan, kontroll och utbetalning av stödet

Mjolkproduktion och transport av mjölk

Nationellt stöd för mjolkproduktion och transport av mjölk handläggs, kontrolleras och beslutas av Jordbruksverket.

Ansökan om stöd till mjolkproduktion och transport av mjölk lämnas en gång till Jordbruksverket och gäller tills vidare.

Kontroll av att stödmottagarna uppfyller de grundläggande villkor som gäller för stödet görs administrativt i handläggningssystemet Ararat.

Varje månad skickar mejerierna invägningsrapporter elektroniskt till Jordbruksverket om producenternas mjölkleveranser och stödområdestillhörighet. Uppgifterna ligger till grund för utbetalningen till producenterna. Utbetalning görs samma månad som Jordbruksverket får in rapporteringen och avser produktionen från månaden innan.

Vid direktförsäljning av mjölk rapporterar mjölkproducenten mängden såld mjölk till Jordbruksverket, senast den 1 april året efter produktionsåret. Den direktsålda mjölken är endast en liten del av den totala produktionen av mjölk inom stödområdet och berörda gårdar som levererar små volymer, ofta endast under en del av året.

Transportstöd till mejerier betalas ut med utgångspunkt från de invägningsrapporter som mejerierna redovisar till Jordbruksverket.

Slaktgris- och äggproduktion

Nationellt stöd för slaktgris- och äggproduktion handläggs, kontrolleras och beslutas av Jordbruksverket.

Ansökan om stöd till slaktgris- och äggproduktion lämnas en gång till Jordbruksverket och beslutet gäller tills vidare. Om ansökan lämnas senast den 1 april kan stöd lämnas för produktion från föregående år.

Kontroll av att stödmottagarna uppfyller de grundläggande villkor som gäller för stödet görs administrativt i utbetalningssystemet Ararat.

Slakterierna rapporterar slaktade grisar till Jordbruksverkets slaktregister Regina vars uppgifter ligger till grund för utbetalning av stödet. Det kontrolleras även att jordbrukaren är registrerad som slaktgrisproducent på anläggningsnumret. Jordbruksverket kontrollerar genom ytterligare administrativa kontroller att övriga villkor är uppfyllda. Utbetalning sker månaden efter redovisning från slakteri.

Äggproducenterna skickar in kvitto på antal inköpta hönor. Jordbruksverket kontrollerar dessa kvitton. Utbetalning sker månaden efter redovisning från producent.

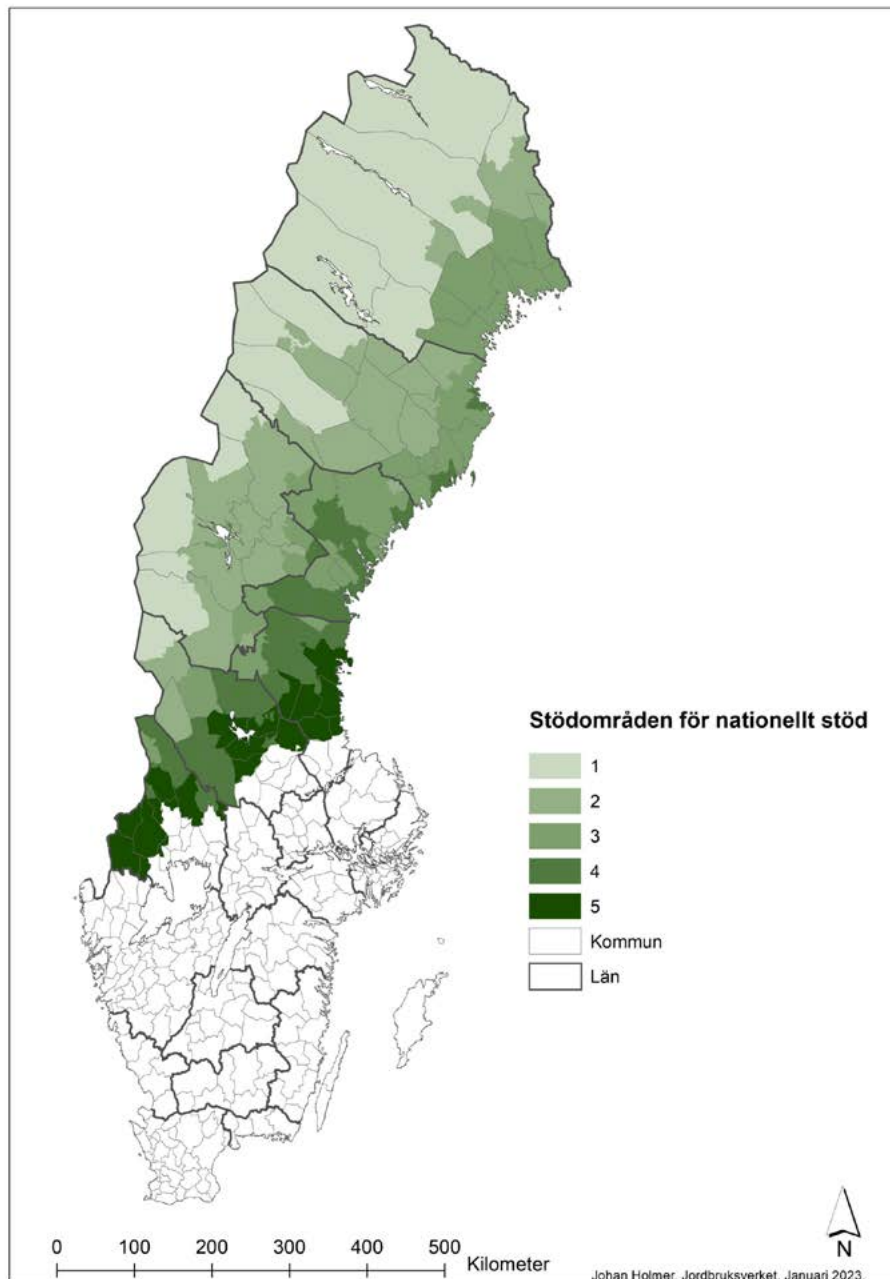
Smågris-, get-, potatis- samt bär- och grönsaksproduktion

Stöd för smågris-, get-, potatis- samt bär- och grönsaksproduktion söks genom SAM Internet. Länsstyrelserna handlägger, beslutar och gör kontroller. Jordbruksverket ansvarar för utbetalning av stödet och samordning av kontrollerna. För kontrollerna tillämpas IAKS-systemet med dess tillhörande sanktionssystem.

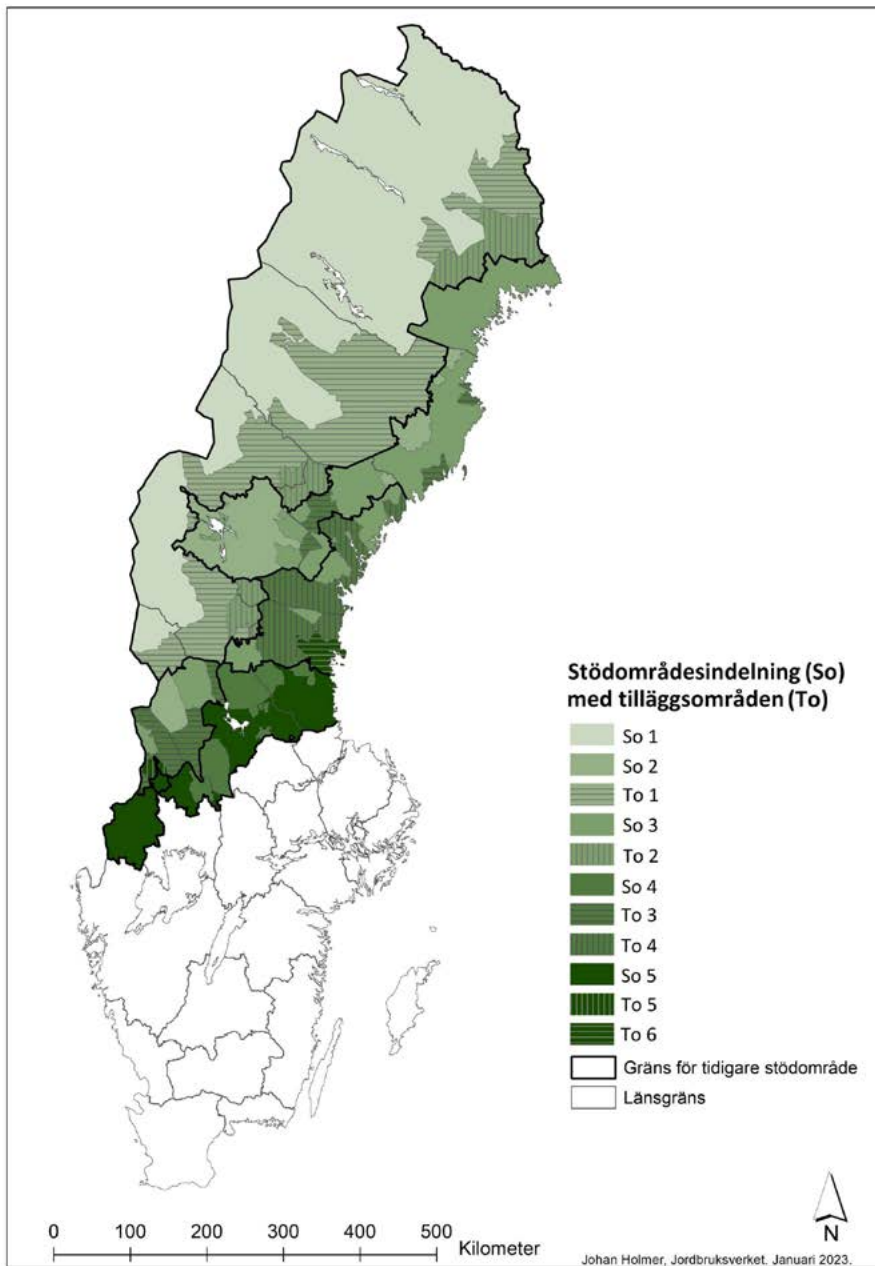
Stöd för kadavertransport

Ansökan, i form av en rekvisition, skickas till Utbetalnings- och överklagningsenheten på Jordbrukarstödsavdelningen på Jordbruksverket av transportföretaget som vann upphandlingen. Rekvisition kommer månadsvis (till dess att pengarna för året är slut) och Jordbruksverket betalar ut stödet månadsvis. Kontroll på plats görs av Uppföljnings- och kontrollenheten på Projekt- och investeringsstödsavdelningen på Jordbruksverket.

Bilaga 3 Kartor stödområdesindelning

Figur 1. Karta som visar stödområdesindelning.

Figur 2. Karta som visar stödområdesindelning med tilläggsområden.

Bilaga 4 Tabeller över produktionsformerna

Statistik har huvudsakligen hämtats ur Sveriges officiella statistik och stödsystemets datalager.

Stödområde 1 har sämst förutsättningar och stödområde 5 har de mest gynnsamma produktionsförutsättningarna. Den modell som har använts för att klassificera stödområdena bygger på insamlade data om temperatur för vegetationsperioden. [Bilaga 3, figur 1](#), visar stödområdenas avgränsningar visuellt.

Stödnivåerna ändrades 2018, höjdes tillfälligt under andra halvåret 2022 och återgick till den stödnivå som gällde från och med 2018 med undantag för äggproduktion. För äggproduktion återgick stödnivån till den nivå som gällde från och med 2018, vid utgången av 2023. ([Bilaga 4, tabell 1–4](#)).

I denna bilaga redovisas stödnivåerna, hur mycket som har producerats, samt hur mycket stöd som har betalats ut under åren 2021–2025. I [bilaga 4](#) redovisas även avvikelser vid kontroll för de stödformer som handläggs av länsstyrelsen.

De värden som presenteras för de olika produktionsinriktningarna hämtades ur stödsystemens datalager vid olika tillfällen. Värden för mjölk samt transporter av mjölk liksom värden för slaktgrisar, smågrisar, hongetter, ägg, potatis, bär och grönsaker hämtades den 30 januari 2026.

Uppgifter om kompensationsstöd hämtades den 2 februari 2026 liksom de om ersättning för kadavertransport. Uppgifterna om avvikelser hämtades den 3 februari 2026.

Uppgifterna i följande tabeller avser kalenderår utifrån datum för beslut (getter, smågrisar, bär och grönsaker samt potatis) och datum för utbetalning (mjölk, slaktgrisar, ägg). Detta är ett närmande till Jordbruksverkets resultatredovisning och är i linje med beslut som togs i samband med arbetet med rapporten för åren 2016–2020.

På grund av avrundningsregler kan summan av stödområdenas enskilda värden som redovisas i tabellerna nedan variera något jämfört med totalen.

Stödnivåer och beslutat/utbetalt stöd per kalenderår

Stödnivåer per stödområde för respektive produktionsgrupp

Tabell 1. Stödnivåer 2018–2022-06-30 och 2024–2025.

Stödområde	1	2	3	4	5
Mjölk (öre/kg)	164	133	108	73	48
Transport (öre/kg)	7,1	3,7	3,7	3,7	3,7
Slaktgris (kr/djur)	200	200	190	180	160
Ägg (kr/höna)	20,30	17,10	17,10	12,70	5,80
Smågris (kr/sugga)	930	930	930	860	850
Get (kr/get)	690	690	690	610	610
Bär, grönsaker (kr/ha)	4 000	4 000	4 000	3 500	2 900
Potatis (kr/ha)	4 400	4 100	3 900	3 200	2 100

Tabell 2. Stödnivåer 2022-07-01–2022-12-31.

Stödområde	1	2	3	4	5
Mjök (öre/kg)	205	166	135	91	60
Transport (öre/kg)	8,8	4,6	4,6	4,6	4,6
Slaktgris (kr/djur)	250	250	237	225	200
Ägg (kr/höna)	21,30	21,30	21,30	15,90	7,30
Smågris (kr/sugga)	1 044	1 044	1 044	970	961
Get (kr/get)	690	690	690	610	610
Bär, grönsaker (kr/ha)	4 000	4 000	4 000	3 500	2 900
Potatis (kr/ha)	4 400	4 100	3 900	3 200	2 100

Tabell 3. Stödnivåer 2023.

Stödområde	1	2	3	4	5
Mjök (öre/kg)	164	133	108	73	48
Transport (öre/kg)	7,1	3,7	3,7	3,7	3,7
Slaktgris (kr/djur)	200	200	190	180	160
Ägg (kr/höna)	21,30	21,30	21,30	15,90	7,30
Smågris (kr/sugga)	930	930	930	860	850
Get (kr/get)	690	690	690	610	610
Bär, grönsaker (kr/ha)	4 000	4 000	4 000	3 500	2 900
Potatis (kr/ha)	4 400	4 100	3 900	3 200	2 100

Tabell 4. Stödnivåer för mjök i stödområden och tilläggsområden, öre per kilo.

Nuvarande stödområden och tilläggsområden	Stödnivå 2020 till och med 2022-06-30 samt 2023-01-01	Stödnivå 2022-07-01 till och med 2022-12-31
Stödområde 1	164	205
Tilläggsområde 1 ¹	152	185
Tilläggsområde 2 ²	152	179
Stödområde 2	133	166
Stödområde 3	108	135
Tilläggsområde 3 ³	91	109
Tilläggsområde 5 ⁴	91	103
Tilläggsområde 4 ³	79	97
Tilläggsområde 6 ⁴	79	91
Stödområde 4	73	91
Stödområde 5	48	60

1 Tillhör stödområde 2

2 Tillhör stödområde 3

3 Tillhör stödområde 4

4 Tillhör stödområde 5

Källa: Jordbruksverket

Från och med 1 januari 2026 gäller nya stödnivåer.

Produktion och utbetalt nationellt stöd jämfört med referensnivåer

Tabell 5. Produktion och transport av mjölk som gett stöd (ton), 2021–2025.

Ton	2021	2022	2023	2024	2025
Mjölk	367 165	367 867	370 949	371 796	381 019
(relationstal)	(100,0)	(100,2)	(101,0)	(101,3)	(103,8)
Transport	366 875	367 360	370 072	370 679	380 818
(relationstal)	(100,0)	(100,1)	(100,9)	(101,0)	(103,8)
Referensnivå	450 000	450 000	450 000	450 000	450 000
Produktion av mjölk i förhållande till referensnivån	81,6%	81,7%	82,4%	82,6%	84,7%

Källa: Stödsystemens datalager DAWA till och med 2021 och BLIS från och med 2022.

Tabell 6. Utbetalt stöd för mjölk (MSEK), 2021–2025.

MSEK	2021	2022	2023	2024	2025
Mjölk	369,93	405,62	377,96	370,44	376,26
(relationstal)	(100,0)	(109,6)	(102,2)	(100,1)	(101,7)
Transport	13,67	15,05	14,07	13,72	14,46
(relationstal)	(100,0)	(110,1)	(102,9)	(100,4)	(105,8)
Total	383,60	420,67	392,03	384,16	390,72
(relationstal)	(100,0)	(109,7)	(102,2)	(100,1)	(101,9)
Referensnivå	395,9	395,9	443,44	443,44	443,44
Utbetalat stöd för mjölk i förhållande till referensnivån	96,9%	106,3%	88,4%	86,6%	88,1%

Källa: Stödsystemens datalager DAWA till och med 2021 och BLIS från och med 2022.

De årliga genomsnitten av de utbetalade beloppen för mjölk för åren 2018 till och med 2022 uppgick till 388,3 miljoner kronor inklusive det förstärkta nationella stödet till norra Sverige. För åren 2023 till och med 2025 uppgick de utbetalade beloppen för mjölk till i genomsnitt 389,0 miljoner kronor. De årliga genomsnitten understeg således referensnivån under respektive period.

Tabell 7. Produktion av djurenheter get, gris och ägg som gett stöd, 2021–2025.

Djurenheter	2021	2022	2023	2024	2025
Hongetter	363	363	511	449	474
(relationstal)	(100,0)	(99,9)	(140,7)	(123,5)	(130,6)
Slaktgrisar	9 189	8 603	8 521	8 330	7 799
(relationstal)	(100,0)	(93,6)	(92,7)	(90,6)	(84,9)
Suggor	1 039	836	990	850	865
(relationstal)	(100,0)	(80,5)	(95,3)	(81,9)	(83,3)
Värphönor	933	1 953	1 746	1 183	1 934
(relationstal)	(100,0)	(209,3)	(187,1)	(126,7)	(207,3)
Total	11 524	11 755	11 768	10 811	11 072
(relationstal)	(100,0)	(102,0)	(102,1)	(93,8)	(96,1)
Referensnivå	17 000	17 000	17 000	17 000	17 000
Produktion i förhållande till referensnivån	67,8%	69,1%	69,2%	63,6%	65,1%

Djurantalet omräknat till djurenheter där en värphöna motsvarar 0,01 djurenheter (DE), en sugga 0,33 DE, en slaktgris 0,10 DE och en honget 0,15 DE. Koefficienten för omräkning av djurenheter för hongetter höjdes från 0,15 till 0,20 från och med 2023-01-01.

Källa: Stödsystemens datalager DAWA till och med 2021 och BLIS från och med 2022.

Tabell 8. Utbetalt/beslutat stöd för get, gris och ägg (MSEK), 2021–2025.

MSEK	2021	2022	2023	2024	2025
Hongetter (beslutat)	1,60	1,59	1,68	1,48	1,57
(relationstal)	(100,0)	(99,4)	(105,0)	(92,5)	(98,1)
Slaktgrisar	16,65	17,31	15,84	15,19	14,21
(relationstal)	(100,0)	(104,0)	(95,1)	(91,2)	(85,3)
Suggor (beslutat)	2,84	2,58	2,73	2,34	2,36
(relationstal)	(100,0)	(90,8)	(96,1)	(82,4)	(83,1)
Värphönor	1,40	3,05	3,18	1,94	2,81
(relationstal)	(100,0)	(217,9)	(227,1)	(138,6)	(200,7)
Total	22,49	24,53	23,43	20,95	20,95
(relationstal)	(100,0)	(109,1)	(104,2)	(93,2)	(93,2)

Källa: Stödsystemens datalager DAWA till och med 2021 och BLIS från och med 2022.

Tabell 9. Areal som gett stöd för bär, grönsaker och potatis (ha), 2021–2025.

MSEK	2021	2022	2023	2024	2025
Bär, grönsaker	355	288	324	299	300
(relationstal)	(100,0)	(81,1)	(91,3)	(84,2)	(84,5)
Potatis	1 290	1 127	1 064	964	1 038
(relationstal)	(100,0)	(87,4)	(82,5)	(74,7)	(80,5)
Bär, grönsaker och potatis	1 645	1 415	1 388	1 263	1 338
Ref. nivå fr.o.m. 2018	3 660	3 660	3 660	3 660	3 660
Areal bär, grönsaker och potatis i förhållande till referensnivån	44,9%	38,7%	37,9%	34,5%	36,6%

Källa: Stödsystemens datalager DAWA till och med 2021 och BLIS från och med 2022.

Tabell 10. Beslutat stöd för bär, grönsaker och potatis (MSEK), 2021–2025.

MSEK	2021	2022	2023	2024	2025
Bär, grönsaker	1,34	1,08	1,22	1,13	1,13
(relationstal)	(100,0)	(80,6)	(91,0)	(84,3)	(84,3)
Potatis	4,34	3,71	3,55	3,24	3,46
(relationstal)	(100,0)	(85,5)	(81,8)	(74,7)	(79,7)

Källa: Stödsystemens datalager DAWA till och med 2021 och BLIS från och med 2022.

Tabell 11. Totalt utbetalt/beslutat nationellt stöd (MSEK), 2021–2025.

MSEK	2021	2022	2023	2024	2025
Totalt utbetalt/beslutat	411,78*	449,99*	420,23*	409,48*	416,26*
(relationstal)	(100,0)	(109,3)	(102,1)	(99,4)	(101,0)
Ref. nivå	422,92	422,92	473,75	473,75	473,75
Utbetalat nationellt stöd i förhållande till referensnivån	97,4%	106,4%	88,7%	86,4%	87,9%

* 2021, 2022, 2023, 2024 och 2025 betalades ut totalt 411,76 MKR, 450,38 MKR, 419,73 MKR, 409,48 MSEK och 416,04 MSEK.

Källa: Stödsystemens datalager DAWA till och med 2021 och BLIS från och med 2022.

De årliga genomsnitten av de utbetalade beloppen för åren 2018 till och med 2022 inklusive det förstärkta nationella stödet till norra Sverige uppgick till 416,8 miljoner kronor. För åren 2023 till och med 2025 uppgick de utbetalade beloppen till i genomsnitt 415,1 miljoner kronor. De årliga genomsnitten understeg således referensnivån under respektive period.

Produktion och transport av komjölk, per stödområde och totalt

Mjölk

Tabell 12. Antal ton med mjölk som gett stöd och antal ton producerad mjölk i Sverige, 2021–2025.

Stödområde	1	2 ¹	3 ¹	4 ¹	5 ¹	1 – 5	Sverige*
2021	2 990	71 606	155 193	79 473	57 904	367 165	2 782 220
2022	2 993	70 158	156 671	80 496	57 550	367 867	2 764 840
2023	2 998	69 536	155 338	81 632	61 445	370 949	2 818 530
2024	2 916	69 553	154 838	81 349	63 140	371 796	2 799 910
2025	2 777	68 697	156 647	84 184	68 713	381 019	2 899 410

* Sveriges officiella statistik Mejeriproduktion efter år och variabel, kvantitet invägd mjölk.

1 Stödområde 2 och 3 är indelade i två områden och stödområde 4 och 5 i tre vardera.

Källa: Stödsystemens datalager DAWA till och med 2021 och BLIS från och med 2022 samt Jordbruksverkets statistikdatabas.

Tabell 13. Mjölkproduktion, utbetalt stöd, (MSEK), 2021–2025.

Stödområde	1	2 ¹	3 ¹	4 ¹	5 ¹	1 – 5
2021	4,90	98,99	170,45	62,91	32,66	369,93
2022	5,41	105,94	189,38	69,65	35,24	405,62
2023	5,02	97,62	174,65	65,70	34,97	377,96
2024	4,78	95,71	170,41	64,38	35,16	370,44
2025	4,56	94,37	172,42	66,49	38,43	376,26

1 Stödområde 2 och 3 är indelade i två områden och stödområde 4 och 5 i tre vardera.

Källa: Stödsystemets databaser DAWA till och med 2021 och BLIS från och med 2022.

Transport av mjölk

Tabell 14. Antal ton med mjölk som berättigat till transportstöd, 2021–2025.

Stödområde	1	2	3	4	5	1 – 5
2021	2 957	71 582	155 129	79 310	57 898	366 875
2022	2 973	70 213	156 265	80 364	57 545	367 360
2023	2 972	69 315	155 501	81 608	60 676	370 072
2024	2 896	69 389	154 781	80 193	63 420	370 679
2025	2 753	68 806	156 604	84 118	68 536	380 818

Källa: Stödsystemens datalager DAWA till och med 2021 och BLIS från och med 2022.

Tabell 15. Transportstöd för mjölk, utbetalt stöd (MSEK), 2021–2025.

Stödområde	1	2	3	4	5	1 – 5
2021	0,21	2,65	5,74	2,93	2,14	13,67
2022	0,23	2,85	6,35	3,27	2,34	15,05
2023	0,22	2,62	5,87	3,08	2,29	14,07
2024	0,20	2,53	5,71	2,99	2,29	13,72
2025	0,20	2,59	5,81	3,09	2,59	14,46

Källa: Stödsystemens datalager DAWA till och med 2021 och BLIS från och med 2022.

Produktion av get, gris och ägg, per stödområde och totalt

Hongetter

Tabell 16. Getproduktion, antal hongetter som gett stöd, 2021–2025.

Stödområde	1	2	3	4	5	1 – 5
2021	163	737	614	188	720	2 422
2022	162	616	644	308	690	2 420
2023	148	727	694	297	689	2 555
2024	174	617	571	213	668	2 243
2025	156	714	654	267	581	2 372

Källa: Stödsystemens datalager DAWA till och med 2021 och BLIS från och med 2022.

Tabell 17. Getproduktion, beslutat stöd (MSEK), 2021–2025.

Stödområde	1	2	3	4	5	1 – 5
2021	0,11	0,51	0,42	0,11	0,44	1,60
2022	0,11	0,43	0,44	0,19	0,42	1,59
2023	0,10	0,50	0,48	0,18	0,42	1,68
2024	0,12	0,43	0,39	0,13	0,41	1,48
2025	0,11	0,49	0,45	0,16	0,35	1,57

Källa: Stödsystemens datalager DAWA till och med 2021 och BLIS från och med 2022.

Slaktgrisar

Tabell 18. Slaktgrisproduktion, antal grisar som gett stöd, 2021–2025.

Stödområde	1	2	3	4	5	1 – 5
2021	0	762	54 473	19 900	16 755	91 890
2022	0	601	51 539	17 957	15 930	86 027
2023	0	304	50 703	17 870	16 335	85 212
2024	0	116	50 150	17 785	15 245	83 296
2025	0	0	46 512	16 717	14 756	77 985

Källa: Stödsystemens datalager DAWA till och med 2021 och BLIS från och med 2022.

Tabell 19. Slaktgrisproduktion, utbetalt stöd (MSEK), 2021–2025.

Stödområde	1	2	3	4	5	1 – 5
2021	0,00	0,15	9,60	3,58	3,31	16,65
2022	0,00	0,14	10,80	3,57	2,81	17,31
2023	0,00	0,06	9,83	3,28	2,68	15,84
2024	0,00	0,02	9,53	3,20	2,44	15,19
2025	0,00	0,00	8,84	3,01	2,36	14,21

Källa: Stödsystemens datalager DAWA till och med 2021 och BLIS från och med 2022.

Smågrisar

Tabell 20. Smågrisproduktion, antal suggor som gett stöd, 2021–2025.

Stödområde	1	2	3	4	5	1 – 5
2021	4	18	1 962	345	818	3 147
2022	0	10	1 766	28	729	2 533
2023	0	3	1 760	508	728	2 999
2024	0	0	1 800	270	507	2 577
2025	0	7	1 688	256	690	2 641

Källa: Stödsystemens datalager DAWA till och med 2021 och BLIS från och med 2022.

Tabell 21. Smågrisproduktion, beslutat stöd (MSEK), 2021–2025.

Stödområde	1	2	3	4	5	1 – 5
2021	0,00	0,02	1,82	0,30	0,70	2,84
2022	0,00	0,01	1,84	0,03	0,70	2,58
2023	0,00	0,00	1,64	0,46	0,62	2,73
2024	0,00	0,00	1,67	0,23	0,43	2,34
2025	0,00	0,01	1,57	0,22	0,56	2,36

Källa: Stödsystemens datalager DAWA till och med 2021 och BLIS från och med 2022.

Ägg

Tabell 22. Äggproduktion, antal värphöns som gett stöd, 2021–2025.

Stödområde	1	2	3	4	5	1 – 5	Sverige*
2021	0	28 050	44 035	6 000	15 240	93 325	6 363 416
2022	0	44 700	96 662	27 619	26 360	195 341	7 918 867
2023	0	40 249	79 534	26 633	28 200	174 616	7 717 074
2024	0	44 155	61 075	4 998	8 040	118 268	8 043 862
2025	0	75 448	52 952	34 629	30 415	193 444	7 952 917

Källa: Stödsystemens datalager DAWA till och med 2021 och BLIS från och med 2022,

*Sveriges officiella statistik, antal höns.

Tabell 23. Äggproduktion, utbetalt stöd (MSEK), 2021–2025.

Stödområde	1	2	3	4	5	1 – 5
2021	0,00	0,48	0,75	0,08	0,09	1,40
2022	0,00	0,80	1,73	0,35	0,16	3,05
2023	0,00	0,86	1,69	0,42	0,21	3,18
2024	0,00	0,77	1,04	0,08	0,05	1,94
2025	0,00	1,29	0,91	0,44	0,18	2,81

Källa: Stödsystemens datalager DAWA till och med 2021 och BLIS från och med 2022.

Produktion av bär, grönsaker och potatis, per stödområde och totalt

Bär och grönsaker

Tabell 24. Bär- och grönsaksproduktion, areal som gett stöd (ha), 2021–2025.

Stödområde	1	2	3	4	5	1 – 5
2021	0	86	172	48	49	355
2022	0	32	159	51	46	288
2023	0	80	147	57	40	324
2024	0	124	97	31	47	299
2025	0	76	141	42	41	300

Källa: Stödsystemens datalager DAWA till och med 2021 och BLIS från och med 2022.

Tabell 25. Bär- och grönsaksproduktion, beslutat stöd (MSEK), 2021–2025.

Stödområde	1	2	3	4	5	1 – 5
2021	0	0,35	0,69	0,17	0,14	1,34
2022	0	0,13	0,64	0,18	0,13	1,08
2023	0	0,32	0,59	0,20	0,12	1,22
2024	0	0,34	0,55	0,11	0,14	1,13
2025	0	0,30	0,56	0,15	0,12	1,13

Källa: Stödsystemens datalager DAWA till och med 2021 och BLIS från och med 2022.

Potatis

Tabell 26. Potatisproduktion, areal som gett stöd (ha), 2021–2025.

Stödområde	1	2	3	4	5	1 – 5
2021	4	158	485	400	243	1 290
2022	4	150	338	392	243	1 127
2023	4	140	386	300	234	1 064
2024	3	91	394	290	185	964
2025	2	86	391	362	197	1 038

Källa: Stödsystemens datalager DAWA till och med 2021 och BLIS från och med 2022.

Tabell 27. Potatisproduktion, beslutat stöd (MSEK), 2021–2025.

Stödområde	1	2	3	4	5	1 – 5
2021	0,02	0,64	1,89	1,28	0,51	4,34
2022	0,02	0,61	1,32	1,25	0,51	3,71
2023	0,02	0,57	1,51	0,96	0,49	3,55
2024	0,01	0,37	1,54	0,93	0,39	3,24
2025	0,01	0,35	1,53	1,16	0,41	3,46

Källa: Stödsystemens datalager DAWA till och med 2021 och BLIS från och med 2022.

Avvikelser

I dessa tabeller redovisas avvikelser vid kontroll för de produktionsformer som handläggs av länsstyrelsen. Det finns inga överbetalningar eller återkrav att redovisa eftersom eventuella avdrag för konstaterade avvikelser görs innan stödet betalas ut. Det finns ingen tabell för avvikelser på mjölkproduktion då stödet till mjölk betalas ut baserat på rapporter direkt från mejerier om invägd mängd mjölk. Det sker ingen avvikelshantering då stödet baseras på den inrapporterade mängden produktion.

Tabell 28. Avvikelse vid kontroll av suggor och getter, 2021–2025.

	Avvikelse, lantbrukare		Avvikelse, djur	
	Antal lantbrukare med avvikelser	Procent av alla kontrollerade lantbrukare	Antal djur med avvikelser	Procent av alla ansökta djur
2021	4	33,3	18	5,7
2022	7	46,7	64	5,0
2023	8	66,7	56*	22,0
2024	6	35,3	25**	3,4
2025	4	23,5	36	11,2

Källa: Stödsystemens datalager.

* Ett företag hade anmält 93 suggor men hade 117 stycken enligt kontrollen. Företag som redovisade för få redovisade totalt 40 djur för lite och de företag som redovisade för många redovisade totalt 16 djur för många. Totalt blir avvikelserna 56 djur.

**Samtliga avvikelser avsåg företag som hade redovisat för få djur.

Tabell 29. Avvikelse vid kontroll av bär, grönsaker och potatis, 2021–2025.

	Avvikelse, lantbrukare		Avvikelse, areal		Procent av kontrollerad areal med villkorsfel
	Antal lantbrukare med arealavvikelse	Procent av alla kontrollerade lantbrukare	Anmäld areal (ha)	Areal med villkorsfel (ha)	
2021	14	66,7	121,22	3,80	3,1
2022	16	76,2	146,79	28,00	19,1*
2023	13	72,2	271,04	5,82	2,2
2024	15	60,0	109,52	6,39	5,8
2025	10	52,6	66,65	8,09	12,1

*Ett företag som hade anmält 22,76 ha blev föremål för kontroll. Företaget kontrollerades flera gånger under säsongen, av kontrollresultaten framgår att det inte odlades varken bär grönsaker eller potatis. Det är detta enskilda företag som skapar denna stora procentökning 2022. (22,76 ha av de 28 ha avser ett och samma företag.)

Källa: Stödsystemens datalager.

Övrigt utbetalt stöd till området

Tabell 30. Kompensationsstöd, transportstöd för kadaver och nationellt stöd. Total ersättning i stödområde 1–5 (MSEK), 2021–2025.

År	Kompensationsstöd finansierat av EU	Kompensationsstöd finansierat av Sverige	Transport kadaver	Nationellt stöd	Summa
2021	309,18	284,45	2,38	411,76	990,56
2022	308,77	284,87	2,96	450,38	1 046,98
2023	168,94	393,38	2,96	419,73	985,01
2024	198,20	462,84	2,96	409,48	1 073,48
2025	195,81	456,99	2,96	416,04	1 071,80

Källa: Stödsystemens datalager.

Bilaga 5 Regelverk för nationella stödet

Gällande regelverk

Kommissionens beslut (EU)2022/2460 av den 13 december 2022 om systemet för långsiktigt stöd på nationell nivå till jordbruket i de nordliga områdena i Sverige.

Förordningen (1996:93) om nationellt stöd till jordbruket i norra Sverige.

Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2006:37) om nationellt stöd till jordbruket i norra Sverige.

De ändringar som gjorts i regelverken för nationellt stöd finns sammanfattade i denna bilaga.

Kommissionens beslut (EU) 2022/2460

Kommissionens beslut (EU)2022/2460 av den 13 december 2022 om systemet för långsiktigt stöd på nationell nivå till jordbruket i de nordliga områdena i Sverige. Beslutet upphäver det tidigare gällande beslutet (EU) 2018/479 och gäller retroaktivt från och med den 1 januari 2023.

De huvudsakliga förändringarna gentemot det tidigare beslutet är att:

Det högsta årliga stödbeloppet fastställs till 473,75 miljoner kronor beräknat som ett genomsnitt för perioden 1 januari 2023–31 december 2028. Ett högsta genomsnittligt årligt stödbelopp fastställs för det totala stödet, inklusive ett särskilt årligt högsta stödbelopp för produktion av komjölk, för att säkerställa en balanserad fördelning av stödet. Perioden för stödet förlängdes från fem till sex år för att bättre synkronisera med nästa femårsrapport. Koefficienten för omräkning av djurenheter för hongetter höjdes från 0,15 till 0,20.

Ändringar i förordningen (1996:93) om nationellt stöd till jordbruket i norra Sverige

Ändring SFS 2023:29

Ändringen innebar att den nya stödnivån för äggproduktion anges.

Ändring SFS 2023:28

Ändringen innebar en uppdatering med avseende på kommissionens nya beslut för stödet, kommissionens beslut (EU) 2022/2460.

Ändring SFS 2022:1706

Ändringen innebar att

- stödnivåerna för stöd till mjölkproduktion, transport av mjölk, äggproduktion, slaktsvin och suggor återgick till de nivåer som rådde innan ändringen SFS 2022:1364 och
- hållandeperioden för getter ändrades från två månader till 60 dagar.

Ändring SFS 2022:1364

Ändringen innebar att stödnivåerna för stöd till mjölkproduktion, transport av mjölk, äggproduktion, slaktsvin och suggor tillfälligt höjdes. Detta är den förstärkning av stödet som beskrivs under rubrik 2.5 i den här rapporten.

Ändring SFS 2019:700

Ändringen innebar att övergångsstödet förlängdes till och med 2021.

Ändring SFS 2018:194

Ändringen innebar

- att samtliga stödnivåer, förutom dem för transportstödet, höjdes och
- att en hänvisning till de nya villkoren och innehåll för rapporteringen till kommissionen fördes in.

Ändring SFS 2016:332

Ändringen innebar att en paragraf uppdaterades så att även övergångsstödet prövas av Jordbruksverket.

Ändring SFS 2015:1071

Ändringen innebar

- att stödområdesindelningen ändrades.
- att det blev nya stödnivåer i samtliga produktionsgrenar.
- att det tillkom en ny paragraf samt ny bilaga för stödnivåer samt stödområden för övergångsstödet.

Ändring SFS 2015:269

Ändringen innebar

- en anpassning till borttagandet av systemet för mjölkkvoter,
- att det inte längre är ett villkor för stöd att stödmottagaren godtar sanktionsåtgärder,
- en omformulering av samordningen av kontroller inom nationella stödet och den gemensamma jordbrukspolitiken,
- att en ny paragraf infördes där det framgår att Jordbruksverket tar fram underlag till rapportering, och när underlaget senast ska lämnas till regeringen.

Ändring SFS 2010:1152

Ändringen innebar

- att stödnivåerna för mjölk-, smågris-, slaktsvin- och äggproduktion höjdes.
- att Jordbruksverket ska föreskriva om vilka bär och grönsaker som berättigar till stöd. Detta reglerades tidigare i förordningen till ett begränsat antal bär och grönsaker.
- att den övre gräns för antalet suggor och slaktsvin som stöd lämnas för togs bort.
- att hänvisningar sker till den nya EG-förordningen, förordning 1122/2009/EG istället för förordningen 796/2004/EG.

Ändring SFS 2009:84

Ändringen innebar en uppdatering med anledning av nya EG-förordningar som styr kontroll och sanktionsåtgärder.

Ändring SFS 2008:29

Ändringen har en retroaktiv verkan från och med den 1 januari 2007 och innebar:

- Stöd kan lämnas till personer med statlig ålderspension, hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning.
- Gränsen för minsta utbetalningsbelopp höjs från 500 kronor till 1000 kronor.

Ändringarna gjordes för att anpassas till de ändringar som gjordes för kompensationsbidraget, ett annat stöd som lämnades för jordbruksproduktion i mindre gynnade områden.

Ändring SFS 2006:841

Ändringen berör stödet för slaktsvinsproduktion. Kommissionsbeslut 854/2004/EG ersätter livsmedelslagen (1971:287) för vilka regler som gäller för att köttet ska godkännas vid besiktning.

Ändring SFS 2005:24

Ändringen innebar:

- att ett antal församlingar ändrade stödområdestillhörighet från 2b till 2a,
- att nationellt stöd för mjölkproduktion från och med den 1 januari 2006 bara lämnas för den mjölkproducenten har leverans- eller direktförsäljningskvot för.

Ändring SFS 2004:287

Ändringen innebar:

- ett förtydligande om att stöd inte lämnas till personer med statlig ålderspension, hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning.
- Vidare antogs ändringar i vissa stödnivåer samt att det nationella stödet inte längre får

beviljas på grundval av den producerade mängden med undantag för det stöd som beviljas inom sektorn för komjölk. Dessa ändringar har beskrivits utförligare i rapporten om utfallet av det nationella stödet 2003 eftersom de infördes med verkan att gälla retroaktivt från och med den 1 januari 2003.

Ändring SFS 2001:158

Ändringen innebar ett förtydligande om att stöd inte lämnas till personer med ålderspension eller hel förtidspension.

Ändringar i Staten jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2006:37) om nationellt stöd till jordbruket i norra Sverige

Ändring SJVFS 2023:3

På grund av att kommissionen upphävt beslut (EU) 2018/479 – och fattat ett nytt beslut om nationellt stöd till jordbruket i norra Sverige – (EU) 2022/2460 – ändrades hänvisningen i 1 §.

Ändring SJVFS 2018:8

På grund av att kommissionen upphävt beslutet K (2010) 6050 – och fattat ett nytt beslut om nationellt stöd till jordbruket i norra Sverige – (EU) 2018/479 – ändrades hänvisningen i 1 §.

Ändring SJVFS 2016:1

Efter ändringar i förordningen (1996:93) om nationellt stöd till jordbruket i norra Sverige gjordes några nödvändiga uppdateringar i föreskriften. Hänvisningar till regelverk uppdaterades, bland annat togs hänvisningar till regelverk för mjölkkvoter bort i och med att det systemet avskaffades den 1 april 2015.

Ändring SJVFS 2011:9

Ändringen innebar att begränsningen togs bort för vilka bär och grönsaker stöd lämnas för. Nu lämnas stöd till alla bär och grönsaker. Dessutom gjordes redaktionella ändringar föranledda av förordningsändringen SFS 2010:1152.

Ändring SJVFS 2008:23

Ändringen innebar att onödiga krav på rapporteringsskyldighet togs bort. Dessutom gjordes redaktionella ändringar.

Ny föreskrift SJVFS 2006:37

Den nya föreskriften innebar

- att den nya föreskriften ersatte den gamla, (SJVFS 1996:54) om nationellt stöd till jordbruket i norra Sverige, som togs bort av redaktionella skäl. 10 år efter införandet fanns det i föreskriften ett antal upphävda paragrafer som kunde tas bort.
- en sänkning av ersättningsnivåerna för stödet för äggproduktion i stödområde 2 och 3. Referensnivån hade under några år överskridits i dessa områden.

Ändring SJVFS 2005:43

Ändringen innebar en rad redaktionella ändringar samt en anpassning av föreskriften mot regelverket om kontroll och sanktion (IAKS-regelverket).

Ändring SJVFS 2002:91

Ändringen innebar att vändtegar upp till en viss bredd får ingå i arealen som ger rätt till stöd. Dessutom gjordes redaktionella ändringar.

Ändring SJVFS 2002:9

Ändringen innebar en höjning av stödnivån för stödet för äggproduktion i stödområde 1 och 2.

Ändring SJVFS 2001:1

Ändringen föranleddes av att en särskild ansökningsblankett krävdes för det nationella stöd som fram till dess hade anmälts i blanketten för SAM-ansökan. Ändringen behövdes eftersom att reglerna om ansökan av det nationella stöd som fram till dess hade anmälts i blanketten för SAM-ansökan flyttades till en särskild ansökansföreskrift.

Publikationer inom samma område

1. Förutsättningar för stärkt lönsamhet och konkurrenskraft för livsmedelsproduktionen i norra Sverige (RA26:5)
2. Årsrapport för det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige 2024 (RA25:6)
3. Årsrapport för det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige 2023 (RA24:2)
4. Jordbrukets utveckling i norra Sverige under åren 2018-2022 (RA23:11)
5. Årsrapport för det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige 2021 (RA22:1)
6. Årsrapport för det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige 2020 (RA21:7)

Jordbruksverket

551 82 Jönköping

Tfn 0771-223 223 (vx)

E-post: jordbruksverket@jordbruksverket.se

www.jordbruksverket.se

RA26:3